

Sprawozdanie z V Sympozjum Jaskry Polskiego Towarzystwa Okulistycznego

Patrycja Krzyżanowska

V Sympozjum Sekcji Jaskry Polskiego Towarzystwa Okulistycznego, które odbyło się w dniach od 20 do 22 kwietnia 2006 r. we Wrocławiu, miało tradycyjnie międzynarodowy charakter, a oficjalnymi językami obrad były polski i angielski. Tym razem odnotowaliśmy rekordową liczbę uczestników z kraju – 1300 zgłoszeń. Ze względu na tak dużą liczbę chętnych wybrano na miejsce obrad halę sportową „Orbita”, którą organizatorzy podjęli się przystosować do celów kongresowych.

Tematami głównymi sympozjum były: patomechanizm neuropatii jaskrowej i metody jej wczesnej diagnostyki oraz postępy w zachowawczym i chirurgicznym leczeniu jaskry. W tym roku po raz pierwszy jedna sesja została poświęcona jakości życia chorego na jaskrę. Na tę sesję zostali także zaproszeni pacjenci zrzeszeni w nowo powstałym Stowarzyszeniu Chorych na Jaskrę, które powołano z inicjatywy Zarządu Sekcji Jaskry w październiku 2005 r. Jego celem jest podniesienie świadomości chorych i ich otoczenia oraz całego społeczeństwa w kwestii problemu jaskry i tego, jak chory może świadomie współuczestniczyć w procesie jej leczenia.

Ze względu na bardzo bogaty program naukowy sympozjum zastosowano sprawdzoną już uprzednio formułę i oparto sesje tematyczne na zamawianych, trwających do 20 minut referatach programowych, wygłaszanych bądź przez wykładowców z ośrodków glaukomatologicznych w Polsce, bądź przez ekspertów z Europy i Stanów Zjednoczonych. Dłuższe wykłady typu pogładowego spotkały się z bardzo pozytywną i wielokrotnie przekazywaną organizatorom oceną uczestników, którzy zwracali uwagę na ich duży walor dydaktyczny.

Prezentacja 44 doniesień zgłoszonych przez uczestników sympozjum była możliwa w formie plakatowej z równoczesną dwujęzyczną publikacją ich streszczeń w programie sympozjum, zatytułowanym „Jaskra 2006”. Prezentowane plakaty staraliśmy się zgrupować wg tematów sesji plenarnych, prosząc jednocześnie autorów o obecność w wyznaczonych godzinach przy stanowiskach prezentujących ich plakaty, tak aby umożliwić dyskusję i wymianę doświadczeń między uczestnikami obrad.

Dodatkowo sympozjum poprzedziła seria 12 kursów, kładąca nacisk na praktyczne aspekty postępowania diagnostyki i leczenia jaskry. Ich kierownikami naukowymi i wykładowcami byli wybitni specjaliści z ośrodków klinicznych z całej Polski.

Podczas ceremonii otwarcia V Sympozjum Jaskry uhonorowano profesora G. Spaetha (Filadelfia) medalem *Optime de glaucomatologia merenti* za szczególne zasługi w rozwoju i propagowaniu wiedzy o jaskrze. Laudację wygłosiła prof. M.H. Niżankowska, Kanclerz Kapituły Medalu. Wykład inauguracyjny laureata, noszący tytuł „Etykieta: jaskra – co oznacza współcześnie?”, opierał się na próbie analizy, jak zmieniło się pojęcie jaskry wraz z rozwojem medycyny oraz jakich testów używano

i nadal używa się, aby ocenić funkcję widzenia chorych na jaskrę.

Już tego wieczoru uczestnicy sympozjum i goście honorowi mieli okazję uczestniczenia w fascynującym widowisku, jakie zaprezentował tanecznie-akrobatyczny zespół Ocelot, doskonale wykorzystując walory przestrzenne hali „Orbita”. Część gastronomiczną stanowiło przyjęcie powitalne na terenie wystawowym. Zarówno część artystyczna, sponsorowana przez firmę Pfizer Okulistyka, jak i część gastronomiczna uroczystego otwarcia, finansowana przez firmę MSD, stanowiły wkład głównych sponsorów w organizację sympozjum.

Pierwszą sesję plenarną, poświęconą diagnostyce, monitorowaniu i czynnikom ryzyka neuropatii jaskrowej, otworzył wykład prof. G. Holla z Budapesztu o najnowszych osiągnięciach w ocenie warstwy włókien nerwowych siatkówki, po czym prof. J. Jonas (Mannheim) opowiedział o zmianach morfologicznych nerwu wzrokowego, a prof. J. Tsai (Nowy Jork) przedstawił postępy w metodach badania funkcji wzroku pacjentów z jaskrą. Kolejny wykład, prezentowany przez prof. A. Viswanathana (Londyn), podejmował trudny temat wykrywania wczesnych zmian jaskrowych za pomocą perymetrii ruchomego bodźca. Następnie prof. A. Gierek-Łapińska i dr Ł. Bednarski zaprezentowali wyniki badań porównujących wartości ciśnienia wewnątrzgałkowego mierzonego tonometrem dynamicznym Pascala i tonometrem aplanacyjnym, z uwzględnieniem grubości rogówki. Pierwszą część pierwszej sesji plenarnej zakończył wykład prof. W. Wieganda (Hamburg), podsumowujący obecną wiedzę na temat zależności między ciśnieniem wewnątrzgałkowym, grubością rogówki a ich wpływem na rozwój jaskry.

Druga część pierwszej sesji rozpoczęła się od wykładu prof. A. Martinez (Santiago de Compostela) na temat ocznego przepływu naczyniowego w jaskrze i tematyka ta była kontynuowana przez prof. A. Gierek-Łapińską, a następnie dr O. Domańską, która omówiła wyniki badań własnych nad zastosowaniem aparatu DRG-Retina Doppler do badań przepływu krwi w tętnicy środkowej siatkówki. Kolejne zagadnienie, dotyczące poziomu utlenowania nerwu wzrokowego w jaskrze, przedstawił prof. E. Stefansson (Reykjavik), a prof. K. Czechowicz-Janicka omówiła strategię postępowania w szczególnej formie jaskry, jaką jest jaskra zamkniętego kąta.

Tę część obrad zakończył doskonały wykład laureata medału Sekcji Jaskry, prof. G. Spaetha, na temat diagnostyki jaskry i wskazań do leczenia.

Druga sesja plenarna dotyczyła postępowania w zachowawczym leczeniu jaskry, a wykłady traktujące o współczesnych zasadach leczenia jaskry, z uwzględnieniem ciśnienia docelowego i grupy pacjentów z nadciśnieniem ocznym, przedstawili profesorowie: J. Thygesen (Kopenhaga), S. Gandolfi (Parma) oraz S. Miglior

Ryc. 1. Hala „Orbita” – miejsce obrad V Sympozjum Jaskry Polskiego Towarzystwa Okulistycznego.

Ryc. 3. Prof. G. Spaeth (Filadelfia) w trakcie wykładu na temat diagnostyki jaskry i wskazań do leczenia, zamykającego pierwszą sesję plenarną.

Ryc. 2. Prezydium pierwszej części pierwszej sesji plenarnej „Neuropatia jaskrowa – wykrywanie, monitorowanie, czynniki ryzyka”. Od lewej siedzą: prof. A. Viswanathan (Londyn), prof. J. Jonas (Mannheim) i prof. K. Pecold (Poznań).

Ryc. 4. Prof. M.H. Niżankowska (Wrocław) i prof. R. Hitchings (Londyn) na uroczystej kolacji zamykającej V Sympozjum Jaskry w restauracji Jana Pawła II na Ostrowie Tumskim.

(Monza). W tym dziale prof. R. Goś przedstawił bardzo ciekawy wykład dotyczący neuroprotekcji w leczeniu jaskry. Sesję zakończyły referaty dotyczące doświadczeń klinicznych w stosowaniu Travoprostu – prof. G. Holla, i Fotilu – prof. W. Stewarta (Kolumbia).

Pierwszy dzień sympozjum zamknął koncert w Auli Leopoldyńskiej Uniwersytetu Wrocławskiego, sponsorowany przez firmę Alcon. Entuzjazm słuchaczy wzbudził występ wybitnego skrzypka Krzysztofa Jachowicza z zespołem „Tangata”, prezentującym standardy tanga polskiego w stylu Piazzolli. W dalszej części wieczoru, również dzięki firmie Alcon, można było uczestniczyć w szaleństwach piątkowej nocy, organizowanej w jednym z najbardziej znanych klubów muzycznych Wrocławia.

Drugi dzień obrad był poświęcony postępom w chirurgicznym leczeniu jaskry oraz jakości życia pacjentów z jaskrą.

Ryc. 5. Uroczysta kolacja dla wszystkich wykładowców, znamienitych gości i gospodarzy, która odbyła się, dzięki firmie Pfizer, w restauracji Jana Pawła II na Ostrowie Tumskim. Przemówienie prof. G. Spaetha podsumowujące V Sympozjum Jaskry.

Sesja chirurgiczna rozpoczęła się od wykładu prof. G. Spaetha na temat technik poprawiających efekt operacyjny w chirurgii jaskry, a prof. F. Grehn (Würzburg) prezentował współczesne możliwości sterowania procesem bliznowacenia po przeciwjaskrowych operacjach filtracyjnych. Praca z Kliniki Wrocławskiej, prezentowana przez dr J. Liput, dr P. Krzyżanowską oraz prof. M.H. Niżankowską, przedstawiała nowe możliwości oceny poduszki filtracyjnej po operacji trabekulektomii za pomocą skaningowej tomografii laserowej HRT II Cornea Module, a prof. M. Prost oraz dr J. Kuliński, dr K. Stasiak i dr M. Jezierski referowali wyniki własnych doświadczeń dotyczących zagadnienia dynamiki przepływu cieczy wodnistej w pęcherzyku filtracyjnym.

Drugą część sesji chirurgicznej rozpoczął referat prof. A. Gierek-Łapińskiej i dr. R. Leszczyńskiego nt. niepenetrującej sklerotomii bardzo głębokiej z implantem SKGEL w leczeniu jaskry. Dr M. Ahmed (Kalifornia) prezentował współczesne zastosowanie zastawki Ahmed™ w chirurgii jaskry, a prof. K. Hille (Offenburg) – postępowanie pooperacyjne u pacjentów z jaskrą. Prof. Z. Zagórski i jego zespół podjęli niezwykle interesujący temat postępowania w zaawansowanych stadiach jaskry neowaskularnej i jaskry zamkniętego kąta, a kontynuacją tego tematu był wykład prof. J. Tsaia (Nowy Jork) o wszczepach drenujących w jaskrze niereagującej na inne formy leczenia.

Sesję popołudniową, w całości poświęconą jakości życia pacjentów z jaskrą, rozpoczął wykład prof. A. Viswanathana, omawiający wpływ jaskry na funkcję widzenia. Dwa kolejne referaty – dr J. Liput i prof. M.H. Niżankowskiej oraz prof. J. Szafflika, dr A. Zaleskiej-Żmijewskiej i dr J. Izdebskiej – prezentowały wyniki badań nad funkcjonowaniem pacjentów z jaskrą w życiu codziennym. Wykład pt. „Kiedy powinniśmy rozpocząć leczenie

u pacjentów z jaskrą?”, podsumowujący tę część sesji, wygłosił prof. R. Hitchings (Londyn).

W drugiej części sesji popołudniowej omówiona została niezwykle istotna kwestia jakości życia dzieci z jaskrą wrodzoną i młodzieńczą – w referacie prof. B. Koraszewskiej-Matuszewskiej i dr E. Samochowiec-Donocik, jak również wiarygodność stosowania leków przez pacjentów w aspekcie jakości życia i konsekwencji terapeutycznych – w referacie prof. M. Prosta.

Prof. J. Tsai przedstawił kluczowe problemy wpływające na jakość życia chorego na jaskrę, a prof. G. Spaeth omówił bardzo wnikliwie metody oceny stadium zaawansowania jaskry (z użyciem skali prawdopodobieństwa uszkodzenia tarczy – DDLS) w aspekcie wyznaczania ciśnienia docelowego i oceny jakości życia chorego.

Na tym zakończono obrady V Sympozjum Jaskry, a jego uczestnicy zostali zaproszeni na następne – VI Sympozjum Jaskry we Wrocławiu w roku 2008.

W godzinach południowych 21.04.2006 r. miało miejsce Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Członków Sekcji Jaskry PTO, na którym wybrano dwóch członków Sekcji Jaskry, w związku z rezygnacją sekretarza i skarbnika. Zebranie konstytuujące Zarządu SJ powierzyło funkcję sekretarza dr n. med. Patrycji Krzyżanowskiej, a funkcję skarbnika – dr. n. med. Radosławowi Kaczmarkowi.

Wieczorem, po zakończeniu sympozjum, firma Pfizer zaprosiła wszystkich wykładowców, znamienitych gości i gospodarzy na uroczystą kolację, która odbyła się w restauracji Jana Pawła II na Ostrowie Tumskim. Kolacja odbywała się w niezwykle ciepłej atmosferze, której towarzyszyły występ muzyków i toasty zaproszonych gości. Zgodnie z tradycją sympozjum uczestnicy mieli przyjemność wysłuchać profesora G. Spaetha grającego na fortepianie.